

D66: geef ongehuwde vader automatisch gezag

Volkstribune 18 mei 2016

Van onze verslaggeefster
Lisa van der Velden

AMSTERDAM Ongehuwde vaders die hun kind erkennen moeten automatisch het gezag over hun kroost krijgen, vindt D66. De partij wil de rechten van gehuwde en ongehuwde vaders gelijkstellen en zo het familierecht moderniseren. Het effect is dat juist moderne gezinnen daar de dupe van worden, oordeelt een advocaat die zich voor niet-traditionele gezinnen inzet. 'Dit beperkt de keuzevrijheid van lesbische stellen en co-oudersgezinnen.'

Sinds 2012 heeft meer dan de helft van de eerstgeborenen ouders die niet getrouwd zijn, maar volgens D66 is de rechtspositie van ongehuwde vaders hierbij achtergebleven. Bij getrouwde stellen krijgen beide ouders automatisch gezag over een kind, bij ongehuwde ouders alleen de moeder. Ouders met gezag zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van het kind; alleen zij kunnen voor hen een paspoort aanvragen of een bankrekening openen, bepalen waar ze wonen en medische beslissingen nemen.

Ongehuwde vaders zijn zich er bij het aangeven van hun pasgeborene vaak niet van bewust dat ze daarmee geen ouderlijk gezag aanvragen, signaleren advocaten. Een voorlichtingsprobleem, erkent Kamerlid Vera Bergkamp, die de initiatiefwet voor automa-

tisch gezag nog dit jaar wil indienen. 'Maar tegen een roze babywolk valt niet op te voorlichten. We moeten dit in de wet verankeren. Net als in België en het Verenigd Koninkrijk.'

Bergkamp spreekt van 'schrijnende situaties', waarbij de vader machteloos is als de moeder het kind meeneemt naar het buitenland, of een vader na de dood van zijn partner niet kan beslissen dat zijn kind intentingen nodig heeft.

Ouders zijn zich er vaak niet van bewust dat 'aangeven' geen 'gezag aanvragen' is

Om alsnog gezag aan te vragen moeten vaders in zulke schrijnende situaties naar de rechter stappen, wat kosten en administratieve rompslomp met zich meebrengt. Volgens notarissen en advocaten krijgen vaders vaak alsnog het gezag, maar is het onbegrijpelijk dat dit überhaupt nodig is. Advocaat familie-recht Rob Kamphuis: 'Een ongehuwde vader is op zijn minst vijfhonderd euro kwijt als hij naar de rechter stapt, terwijl een gehuwde vader nergens last van heeft. Dat is in Nederland zo gegroeid, maar er is geen aanleiding meer om mensen zo anders te behandelen.'

Kamphuis merkt dat kinderen van ongehuwde ouders vaker klem komen

te zitten als het gezag niet geregeld is. 'Het klinkt misschien onaardig, maar mensen zoeken na een relatiebreuk altijd middelen om in te zetten, dingen om over te discussiëren.' Advocaat Carla van Waes is het daarmee eens. 'Dit initiatief past in de lijn van het beschermen van de kinderen. Als we dit nu goed regelen, is dat weer één twistpunt minder als ouders uit elkaar gaan.'

Maar advocaat Wilma Eusman, gespecialiseerd in familierechtswaardes binnen niet-traditionele gezinnen, vindt automatisch gezag voor ongehuwde vaders een slecht idee. Volgens de raadvrouw willen sommige lesbische ouders en co-oudersgezinnen (twee vrouwen plus een of twee mannen) een kind zelf opvoeden, maar het wel door de vader laten erkennen. 'De vader heeft dan een marginale rol in het leven van het kind, maar het kind weet wel wie hij is en heeft recht op een erfenis.' Eusman zegt geen boodschap te hebben aan mensen die 'uit laksigheid' het ouderlijk gezag niet regelen. 'Gezamenlijk gezag kan simpelweg elektronisch worden aangevraagd. Dit wetsvoorstel geeft moderne gezinnen minder keuzevrijheid.'

SGP-fractievoorzitter Kees van der Staaij is het om hele andere redenen niet met het D66-voorstel eens. Hij liet op Twitter weten er weinig voor te voelen om gehuwde en ongehuwde ouders dezelfde rechtspositie te geven: 'Wat een plannetje drift weer bij D66. Nog even, en ze komen erachter dat je ook gewoon kunt trouwen.'